

ványra. Természetesen alkalmazhatók az embléma változatai is.

Felhasználásukra az adminisztrációs, ügyviteli nyomtatványokon, a könyvtári munka eszközein és kiadványain, illetve a reklám- és propagandakiadványokon, eszközökön nyílik lehetőség.

Sem a levélpapír, sem a boríték nem tekinthető hagyományos reklámeszköznek, ám a könyvtárról az első képet sok esetben ezek adják. Érdemes tehát gondosan megtervezni a „cégjegyes” levélpapírt, borítékot és értesítő levelezőlapot. A könyvtári emblémát ezeken is alkalmazni kell.

Az sem közömbös, hogy a könyvtárban a mindennapi munkában használt eszközök, szórólapok, ismertetőik milyenek. Egy-egy szép névjegy, olvasótermi kérőlap, egyedi olvasójegy mind-mind jó benyomást tesz az olvasókra. A használati eszközökön is alkalmazni kell a könyvtári emblémát! Ha az olvasó minden könyvtári vonatkozású kiadványon, apró tárgyon ezt látja, jól szervezett és jól működő intézmény képét alakítja ki magában.

A legnagyobb hatást a kifejezetten reklám vagy propaganda céljára készült kiadványok érhetik el. Természetesen ezeken is alkalmazni kell a könyvtári emblémát. A propagandakiadványokat az általános propagandaeszközök és a meghatározott célt szolgáló kiadványok fajtái alkotják. Az utóbbiakon elhelyezhető a könyvtári embléma valamely változata. A propaganda-

eszközök közül a legfontosabb a plakát. Ennek színvilága lehetőleg egyezzen meg, de legalábbis harmonizáljon az emblémáéval, s csak a lényeges információk szerepeljenek rajta. Fontos propagandaeszköz lehet a könyvjelző is. Ezt több változatban érdemes elkészíteni. Az egyik oldalán szerepelhet a hasznos információ (például a nyitvatartás ideje), a másikon grafika, fénykép vagy jelmondat. A gyermekek számára készült kiadványokra valamilyen állatfigura választható jelképnek. Célszerű tervezetni állatfigurával díszített órarendet, könyvjelzőt, szöveg nélküli plakátot stb. A gyerekek szeretnek színeztetni, kivágatokat ragasztani, esetleg ezt a szokásukat is kihasználhatja a könyvtáros. A gyerekek körében igen kedvelt a matrica. Ezen is az állatfigura képe szerepeljen egy jelmondattal. Úgy készüljön, hogy a gyerekek táskára, füzetre tudják ragasztani. A megajándékozott gyerekek a felragasztott matricával reklámozzák a könyvtárat.

A könyvtár kedveskedhet olvasóinak kártyanaptárral is, amelyet év elején az olvasójegy megújításakor nyújt át nekik. Ennek egyik oldalán lehet a könyvtári embléma, a másikon a naptár és alatta a nyitvatartási idő. Jó reklámeszköz a feliratos műanyagstatyor is.

Léces Melinda

az Országos Széchényi Könyvtár,
Könyvtártudományi és Módszertani Központ
munkatársa

A Kell a jó könyv olvasópályázat és az EVIG könyvtára

Könyvtárunk, az Egyesült Villamosgépgyár (EVIG) Művelődési Központ szakszervezeti könyvtára is részt vett az orosz-szovjet irodalom népszerűsítését szolgáló országos pályázaton és vetélkedőn. Hazánk felszabadulásának 40. évfordulója tiszteletére programtervet állítottunk össze, ennek egyik része volt a szereplés az olvasópályázaton. 1984 februárjában hirdettük meg dolgozóinknak: felhívást tettünk közzé a *Villamosgép* című üzemi lapban, a művelődési központ műsorfüzetében és az *Új könyveinkből ajánlunk* című, rendszeresen megjelenő tájékoztatónkban. A szocialista és

az e címért küzdő brigádok művelődési vállalásaihoz javasoltuk a pályázaton való részvételt. A vállalat dekorációs részlegével plakátokat készítettünk, melyeket az üzemrészekben helyeztünk el.

A kitöltött jelentkezési lapokat összegyűjtöttük, felmértük könyvanyagunkat és megállapítottuk, hogy melyik műből hány példányt kell beszereznünk. A megjelenés sorrendjében megvásároltuk, illetve könyvtárközi kölcsönzéssel megszereztük a könyveket. Az azonnal nem teljesíthető kívánságokat előjegyzésbe vettük, majd a beérkezésről értesítettük az ol-

vasót. Az olvasói tasakokban szincsíkkal jelöltük a részvételt és a lejáratí határidőt. Munkánkat segítette a Magyar–Szovjet Baráti Társaság helyi tagcsoportja, a vállalati szakszervezeti bizottság és a KISZ-bizottság is.

1984. március 29-én irodalmi műsort tartottunk a Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülésével közös szervezésben. *Bakcsi György* irodalomtörténész és a közreműködő színművészek, előadóművészek – *Medgyesi Mária, Dévai Nagy Kamilla, Szokolay Ottó, Dunai Tamás, Pelsőczy László* – színvonalas, szép műsort adtak, amelyben *Puskin, Ajtmatov, Ilf-Petrov, Dosztojevszkij* műveiből hallottunk részleteket, s Dévai Nagy Kamilla előadta *Szimonov* Várj reám című megzenésített versét. Befejezésül a népszerű énekes-házaspár – Dévai Nagy Kamilla és Pelsőczy László – orosz népdalokat énekelt orosz, illetve magyar nyelven.

A műsort teadélutánnál kötöttük egybe. A vállalatunknál dolgozó szovjet műszaki munkatársak behozták szomovárjaikat, ők készítették az eredeti orosz teát, melyet népviseletben szolgáltak fel. A rendezvényen 120-an vettek részt. Segített a vállalati munkásellátási osztály is: fedezte az edények kölcsönzési díját.

Állandó kapcsolatot tartottunk a pályázókkal, és a még hiányzó könyveket pótoltuk. Több alkalommal kiállításon is bemutattuk a könyveket, a könyvtárban pedig külön polcon tartottuk őket. 114-en teljesítették a pályázati feltételeket, és négy műelemzés is készült.

1984 márciusában két csapatot neveztünk be a vetélkedőbe. A 3 fős csapatok az elődöntőben sikeresen szerepeltek és továbbjutottak. A budapesti döntőben – amely október 17-én volt – két csapat képviselte vállalatunk színeit. Mindkét csapat bejutott a területi döntőbe, első, illetve negyedik helyezést értek el.

Vállalatunk dolgozói és a társadalmi szervek élénk figyelemmel kísérték a csapatok szereplését. A gazdasági vezetés is igyekezett segítséget nyújtani, például az egyik csapattag hivatalos külföldi kiküldetésben volt, s lehetővé tették számára a hazajövetelt, hogy részt vehessen a vetélkedőn.

1985. április 19-én került sor az országos döntőre, ahol csapatunk szoros küzdelemben megszerezte az első helyet. Tagjai külföldi jutalomutat, valamint vállalatunktól erre az időre jutalomszabadságot kaptak. A csapat villamosmérnökökből állt, akik szeretik az irodalmat, a zenét, a művészeteket. Nagy örömről szolgál, hogy noha műszakiak, a humán terüle-

teken is ennyire járatosak. Felelős beosztásuk mellett szinte minden szabadidejüket olvasással töltötték. A csapat egyik nőtagja veszélyeztetett terhes volt, de ez alatt is rendszeresen tanult, társai kórházba hordták be a felkészüléshez szükséges irodalmat. Az országos döntő napjának délelőttjén adták volna ki a kisbabát a kórházból, de az asszony engedélyt kért a főorvostól: „Előbb megnyerem a vetélkedőt, aztán hazaviszem a kisbabát” – ahogy erre délután sor is került.

A döntőt *Endrei Judit* tv-bemondó vezette, rendkívül kedvesen, szellemesen. Az országos sorsoláson nem kedvezett a szerencse pályázóinknak, de sok szép élménnyel gazdagodtak.

Versenyzőinknek igyekeztünk a lehető legnagyobb segítséget nyújtani. Nemcsak könyvtárunk olvasóterme állt rendelkezésükre, de tanulmányköteteket, cikkeket, kritikákat is gyűjtöttünk, bibliográfiát állítottunk össze számukra. A hiányzó könyvek megszerzéséhez a Vasas Központi Könyvtártól, az FSZEK X. ker. főkönyvtárától és a Csepel Művek könyvtárától kaptunk segítséget.

Sajnos, gondjaink is voltak a pályázattal kapcsolatban: késve kaptuk meg a felhívást és

a pályázati füzeteket, a versenyzőkhöz későn jutottak el a meghívók, elmaradt a beígért tv-felvétel. A rendező szervek azt ígérték, hogy Székesfehérvár felszabadulásának napján a Videotonban lesz a vetélkedő, amelyet a televízió is közvetít. Felkérésre a csapatok kis bemutatózó beszédekert írtak, sajnáljuk, hogy végül mégsem mondhatták el.

A Könyvtártudományi és Módszertani Központ kiadványát jól lehetett használni, az MSZBT és a Hazafias Népfrent e témával foglalkozó munkatársait többször megkerestük, mindvégig készségesen segítettek.

A döntőn, amelyre a csodálatosan szép XXII. kerületi Művelődési Központban került sor, a csapatok, valamint a II., III. és IV. helyezést elért csapatokat felkészítő könyvtárak méltó elismerésben részesültek. Talán nem szerénytelenség részünkről, ha elmondjuk, hogy legalább egy oklevél vagy néhány elismerő szó jól esett volna a mi könyvtárunknak is. De hiánya sem törte le lelkesedésünket.

Dr. Juhász Imréné

az EVIG Művelődési Központ
könyvtárának vezetője

Befejeződött a Kell a jó könyv olvasópályázat

A különféle olvasómozgalmakról a *Könyvtárosban* közelmúltban megjelent vitacikkek részletesen szóltak a *Kell a jó könyv* elnevezésű pályázat tartalmi és módszerbeli kérdéseiről is (*Kamarás István: Mire pályázunk? Tények és vélemények az olvasómozgalmi pályázatokról. 1984/12. sz., Arató Antal: Az olvasószolgálat rangemeléséért. 1985/2. sz.*). Ezekhez kapcsolódva megállapíthatjuk, hogy a pályázat korábbi formáinak megismétlése nehéz feladat elé állította a könyvtárakat, könyvtárosokat, olykor az olvasókat is. Ráadásul a pályázat és a hozzá kapcsolt országos vetélkedősorozat szervezését hátrányosan befolyásolta az a körülmény is, hogy az évforduló kapcsán (és a pályázat időszakában) különféle társadalmi szervezetek számos hasonló és a könyvtár részvételét feltétlenül megkívánó rendezvénysorozatot szerveztek. A sokféle társadalmi követelménynek való megfelelés s az, hogy a rendező szervek korábban nem egyeztették ezeket a programokat az intézményekkel, általában is nehezítette a tervszerű olvasószolgálati munkát. A korlátozott anyagi lehetőségek miatt a központi propaganda szűk körben érvényesült. (Új szint hozott azonban a propagandában az MSZBT által kiadott két – országosan terjesztett – rejtvényűség, amelyek a pályázatban ajánlott könyveket és szerzőiket népszerűsítették.) Akadózott a központi összehangoló tevékenység és tájékoztatás, a vetélkedőkhöz szükséges könyvek közül néhány késve jelent meg. Mindezeket csak azért említjük meg,

hogy hangsúlyozzuk: az ismert nehézségek ellenére a könyvtárak sokoldalú munkát végeztek. Az intézmények (elsősorban a hálózati központok) a legtöbb helyen jól mozgósították a pályázat szervezéséhez szükséges társadalmi erőforrásokat. Igaz, sok esetben ez csupán különféle anyagi támogatásokra (helyi pályadíjak, jutalmak stb.) korlátozódott, mégis nagy segítséget jelentek. Erősödött, sőt számos helyen új területeket is nyert a tanácsai és a szakszervezeti könyvtárakban, hálózatokban végzett közös munka: vetélkedők, egyéb rendezvények szervezése, közös propagandakiadványok megjelenítése stb. Somogy megyében a megyei könyvtár tájékoztató szolgálata – mivel nem kapta meg a központi anyagot – négy fordulóra elegendő számú kérdést állított össze a pályázatban ajánlott könyvekről, s ezek alapján a szakszervezeti könyvtárakkal közösen szervezett helyi vetélkedőt. E vetélkedő döntője és a résztvevők megjutalmazása a megyeszékhely felszabadulásának 40. évfordulójához kapcsolódó rendezvények egyik fontos eseménye volt. A feldolgozásra, olvasásra ajánlott könyvek körét több megyében kiterjesztették a megyével testvéri kapcsolatban levő szovjet köztársaság irodalmára is.

Bár a pályázat célja egyáltalában nem a számszerű eredmények hajhászása volt, mégis szólnunk kell ezekről is. Az öt és tíz évvel ezelőtt szervezett hasonló pályázatokhoz képest ez alkalommal nőtt – 410 volt – az ajánlott művekről készült olvasói élménybeszámoló